

Divadelní smetánka

2024 XI + XII

Partneři portálu O divadle

Partneři ↻

Mecenáši

Mecenáši ↻

📅 23. ledna 2025

O divadle

Zkoušíme

To bylo divadlo!

3+1

O čem to je?

Kdo jste to viděl?

3. 2. 1... start!

Elév

Portál O divadle by nemohl existovat bez svých [Partnerů](#) a [Mecenášů](#) - a já věřím, že všichni víte, jak jsem vám za to vděčna. Všem, ovšem s milým upozorněním na jednoho z partnerů, Petra Kuhna. To proto, že to byl on, kdo přišel s nápadem, že bych jemu a lidem z jeho advokátní kanceláře psala doporučení, na co jít do divadla. A byl to on, kdo přišel s názvem Divadelní smetánka. Ten mě nejdříve rozesmál, pak zarazil, pak jsem ho opatrně adoptovala a dneska už jsem za něj ráda. :-)

Každý měsíc vám většinou představuji čtyři inscenace.

Dnes je jich osm, protože to je přehled za dva měsíce, listopad a prosinec. A máme 23. ledna...

Co je v textu podtrženo, tam se lze prokliknout, abyste neztráceli čas tím, že to budete hledat.

Odkazy na divadla vždy vedou na podstránku s programem.

Též bych vás chtěla upozornit na blížící se Jižní spojku, tedy přehlídku inscenací Jihočeského divadla České Budějovice v Praze. Bude se hrát na Palmovce, v NoDu, ve Státní opeře, a dvakrát v Komedii. Více základních informací [zde](#).

Hezký den, Jana Smetánková

www.odivadle.cz

smetankova.com

ourbeautifulprague.com

U kočičí bažiny

Plíce

Ježek

Gazda a roba

Madisonské mosty

**Cesta
dlouhým
dnem
do noci**

Zakleté dámy

R.I.E. Rest in Euphoria

U kočičí bažiny (Divadlo pod Palmovkou)

Každé divadlo má svá silná a slabší období, která se pravidelně střídají. Ta úspěšná období často trvají sedm let. Sedm let od počátečního nadšení a návalu energie, přes hledání, vrcholy, až po postupnou únavu či vyčerpání nápadů. A pak přijde nový tým nebo režisér nebo ředitel, prostě nový impuls, který to zase nastartuje k dalšímu úspěšnému období. Palmovka má takových období nemálo. Slavná byla na konci 60. let, a zrovna tak v době, kdy byl na Palmovce ředitelem Petr Kracik a repertoár stál na Jiřím Langmajerovi.

Když se dnes podíváte na stránku s fotografiemi členů souboru - anebo ještě radši rovnou na jeviště - je zde jednou z největších hvězd Tereza Dočkalová. (Mezi hvězdy patří na Palmovce i její partner Tomáš Dianiška.) Ve svých 36 letech je už držitelkou dokonce dvou Cen Thálie - první dostala v roce 2011 v kategorii "umělec do 33 let", druhou v roce 2017 za nejlepší ženský činoherní výkon. Úchvatná je ku příkladu v Žitkovských bohyních, což je dnes jeden ze stěžejních titulů Palmovky.

Nově září v titulu U kočičí bažiny (premiéra byla na začátku prosince). Temném irském dramatu s hrdinkou, kterou stahuje ke dnu nejen aktuální situace, ale především komplikované dětství a velmi problematický a nenaplněný vztah s matkou. A teď je matkou ona.

Inscenace volně vychází z antického dramatu Médeia, takže je zřejmé, že tam nic radostného nebude.

Tereza Dočkalová je ale v Kočičí bažině skvělá, výborní jsou i mnozí další. Za zvláštní zmínku stojí dvě desetileté dívky, které se alternují v roli její dcery, Emilie Teplá a Sofia Lily Boor. Protože to skutečně není snadná roztomilá dětská role...

Plíce (Kašpar v Klubovně v Jindřišské ulici)

Na inscenaci Plíce se lze jít podívat do specifického prostoru spolu Kašpar z Divadla v Celetné, do jejich klubovny v Jindřišské ulici. Je to nevelký prostor, pro cca 30 diváků, skrytý ve sklepě běžného secesního činžáku, v němž byl od roku 1969 konspirační byt StB. (Agent, který tam bydlel, měl vskutku důvtipné krycí jméno Jindřich a z oken bytu koukal na Jindřišskou věž.) Jakub Špalek ten prostor pro divadlo objevil v době, kdy skončilo jejich v podstatě ilegální bytové divadlo a tenhle prostor ho připomíná. Sedačky “co dům dal”, u vrat do domu vás uvítá jeden z herců, dole ve sklepě vám prodá víno druhý - prostě tam není žádný personál navíc. Herci a jeden technik pro světla či zvuk. A než se začne hrát, jsou diváci upozorněni, že to pravidelné dunění nad jevištěm jsou projíždějící tramvaje...

Inscenace Plíce je příběhem dvou mladých lidí. Vztah, plány, ideály, sny, problémy, práce, rodičovství, střední věk a tak dál. A do toho starost o planetu, ekologie, životní prostředí, zodpovědnost. Ač hrdinové projdou desetiletími života a mnoha prostředími, na jevišti není skoro nic. Přesto se, díky ostrým stříhům, které herci činí, divák velmi snadno orientuje.

Velký zážitek je pak z herectví Adély Zatloukalové a Miloslava Tichého. Opravdu velký. Premiéra byla na konci listopadu, je obdivuhodné, jak jim to šlape. Jediné, co se mi nepodařilo pochopit ani po vysvětlení od dramaturgyně Lenky Bočkové, byl název hry. To však radosti z viděného nijak neubírá.

Ježek (MDP - Divadlo ABC)

Začátkem prosince měla v Městských divadel pražských premiéru inscenace *Ježek*. Událo se tak na scéně divadla ABC, v Paláci U Nováků, kde od roku 1929 působil Osvobozené divadlo (před tím hrálo na Kampě, v dnešním Divadle Na Prádle). Kdo by čekal veselý večer plný Ježkových písniček, případně s nostalgickou tečkou *Tmavomodrého světa* *, ten bude překvapen. To proto, že tématem není zářná doba Osvobozeného divadla ve 30. letech, ale emigrace V+W+J do USA, a nakonec smrt Jaroslava Ježka na Nový rok 1942. Písničky samozřejmě jsou, inscenace to není smutná, ale vážná, protože připomíná dobové souvislosti, útlak kultury a nástup totalitní moci.

U trojice z Osvobozeného divadla bylo jasné, že budou mezi prvními kandidáty na koncentrační tábor bez naděje návratu. Naštěstí se jim podařilo odjet, i tak za dramatických okolností (a ne všichni najednou). Odletu letadla s Janem Werichem a Jaroslavem Ježkem bránilo počasí. Až spřízněný úředník řekl Janu Werichovi: “Mám vám sebrat pas, pane. Mám to tady ve stole a mohu to zdržet do 9. ledna. Když do 9. ledna neodletíte, musím vám ten pas vzít.” A toho 9. ledna vysvitlo sluníčko a oni odletěli...

Mimochodem - jejich zámořské zkušenosti je věnována obsáhlá knížka Michala Bystrova [George Voskovec & John Werich](#), na jejíž křest ve “Werichově vile” (která však Janu Werichovi nikdy nepatřila), se můžete podívat [tady](#).

* V Kaprově ulici sídlí asi nejmenší expozice Národního muzea, pověstný Ježkův [Tmavomodrý pokoj](#). Je přístupný vždy jen ve středu, čtvrtinu z jeho plochy zabírá piano, ale stojí za to ho vidět a uvědomit si, kdo tam žil.

Gazda a roba (Švandovo divadlo)

Gazdina roba Gabriely Preissové může být vnímána jako součást českého folkloru a co teď s tím? Ale také se může ukázat, že to je velmi moderní drama o současných problémech a že dává smysl ho znovu a znovu vracet na jeviště. Inscenace Švandova divadla má pozměněný název - Gazda a roba. To proto, že ona chce být svébytná, samostatná, respektovaná. A také proto, že kroje a cimbál na jevišti neznamenaají, že nejde o současné drama.

Na začátku jsou dva, kteří si nejsou souzeni, protože je rozděluje náboženství a společenské postavení. Chudá krajčírka Eva a synek z bohaté rodiny Mánek. Je na něm, aby si vyvzdoroval jejich lásku a když to neudělá, ona se natruc vdá za kulhavého kožešníka Samka. On se také ožení. Po čase má ona dceru a on dokonce dvě děti. Pak zjišťují, že jejich láska trvá. Nakonec spolu utečou za prací jinam. Tam, kde je nikdo nezná, jsou konečně spolu jako rodina, jako muž a žena, kteří k sobě patří.

Když to praskne, jsou oba náhle na jiném břehu. Je na ně nahlíženo jinak. Mánek si nedovede jejich lásku obhájit, najednou se ukáže jako slaboch, který šel vždy tou snazší cestou. Ona je ta zapovězená, která se - na rozdíl od něj - nemá kam vrátit. A končí to samozřejmě špatně. Oba opustili své rodiny. On se do ní kajícně vrací, ona skončí sebevraždou.

Smíchovská inscenace je velmi moderní, krojům a cimbálu navzdory. Zaujmu mnozí, ale nejvíc samozřejmě představitelé titulních rolí. Mark Kristián Hochman se na roli typově hodí. Sympaťák s okouzujícím úsměvem - a toho slabošského Mánka má pod tou milou maskou taky. A Anežka Šťastná jako krajčírka Eva? Výborná a v závěrečné scéně skvělá.

Madisonské mosty. (Nová Spirála)

Převod díla z filmu na jeviště skýtá mnohá úskalí - najmě pak u titulu, který všichni viděli. A ještě v obsazení Meryl Streep a Clint Eastwood.

V Nové spirále na Výstavišti hrají Madisonské mosty Vanda Hybnerová a Jan Révai. Dva herci, kteří se před začátkem zkoušení nikdy ani neviděli...

Divadlo Spirála na Výstavišti se dosud nejvíc proslavilo v dobách, kdy se zde hrál "ten první" muzikál Jesus Christ Superstar. Premiéra byla v červenci 1994 a i když se Výstaviště (zřízené v roce 1891 pro Jubilejní zemskou výstavu) od roku 1990 vrátilo k původnímu názvu, stále se ještě říkalo "Jdeme na Ježíše do Juldy Fuldy." Povodeň pak udělala své, objekt chátral, loni na podzim pak pomyslně povstal z popela a byla otevřena Nová spirála.

Objekt je kruhový, pochozí rampa do spirály, na jevišti nic. Teprve po začátku vidíme technické možnosti - všechno to může zajíždět, vyjíždět, točit se. Nic však není samoučelné, děje se pro ten příběh. Oba herci jsou výborní, takže po pár minutách přestanete myslet na film a vnímáte jen je. A věříte jim to, což není vždycky samozřejmé.

Jedinou rušivou chvílí jsou "vstupenky se zážitkem". Taková vstupenka je dražší a umožňuje divákovi také to, že se může zapojit do děje. Stane se tak ve scéně v restauraci, kde tito diváci zpodobňují ostatní hosty, dokonce i tančí. Nikdo z nich při tom nebyl vyloženě trapný a herci je vzali do hry, nicméně o to více vynikl ten dramatický rozdíl mezi "normálním" člověkem a hercem, který to fakt umí. A tihle dva umí.

Cesta dlouhým dnem do noci (Divadlo v Dlouhé)

Eugene O'Neil neměl úplně záviděníhodné mládí. Otec byl kočovný herec, s nímž rodina putovala po jeho štacích. Syn k němu měl chladný vztah, podpořený i tím, že otec byl alkoholik. O to víc Eugene v mládí miloval matku, která byla pro změnu závislá na morfiu.

Pak syn vyrostl. Stal se z něj jeden z nejuváděnějších dramatiků všech dob, což dokladuje i fakt, že je čtyřnásobným držitelem Pulitzerovy ceny a také Nobelovy ceny za literaturu.

Jednou z jeho nejslavnějších her je Cesta dlouhým dnem do noci. Příběh rodiny se dvěma syny, kde otec je kočovný herec, alkoholik posedlý penězi a matka závislá na morfiu...

Hra je silně autobiografická, proto Eugene O'Neill chtěl, aby byla uvedena nejdříve pětadvacet let po jeho smrti. Jeho žena toto přání nevyslyšela a umožnila hru uvést jen o tři roky později, za další rok byla hra oceněna Pulitzerovou cenou.

V Divadle v Dlouhé hrají toto psychologické drama odehrávající se během jediného dlouhého dne tak, že se těšíte, až bude večer a tahle rodina si bude moci oddychnout, že má další den za sebou.

Takže to hrají opravdu dobře.

Zakleté dámy. (Činoherní klub)

Tomáš Dianiška je hyperaktivním mužem českého divadla. Stačí si vyjmenovat divadla, kde jsou v současnosti uváděny jeho hry: Palmovka, Šaldovo divadlo v Liberci, Dlouhá, Činoherák, Bezruči, Pardubice, Hradec, Cheb, či Národní divadlo moravskoslezské. Jen na své domovské Palmovce hraje v osmi titulech.

Pro Činoherní klub napsal a režíroval hru Zakleté dámy o čtyřech manželkách prezidentů. Edvarda Beneše, Klementa Gottwalda, Gustáva Husáka a Václava Havla. Autor svoji hru řadí do žánru dokufikce, i když než dokument je to spíš fikce volně položená na některá obecně známá fakta. To ovšem není ničemu na překážku.

Z herců má nejvděčnější roli Sandra Černodrinská v roli Marty Gottwaldové. Té Marty, která vzešla z nejnuznějších poměrů, nechala si říkat “milostivá paní” a zoufale toužila vyrovnat se noblesní Haně Benešové, aniž by tušila, že to je úkol nadlidský a že pokoušet se o to je zbytečná ztráta energie.

R.I.E. - Rest in Euphoria (Jatka78)

Pražská divadelní scéna má dva umanuté divadelníky, jejichž soubory vyrostly jen díky jejich osobní energii. Jakuba Špalka, který stvořil spolek Kašpar (dnes v Divadle v Celetné). A Rostislava Nováka ml., díky němuž existuje Cirk La Putyka.

Soubor, který za patnáct let své existence vytvořil 30 projektů, odehrál přes 2000 představení ve 23 zemích, s účinkujícími 25 národností.

První jejich inscenací byla La Putyka, která způsobila v roce 2009 velký poprask na pražské divadelní scéně, protože něco takového dosud nebylo k vidění.

Zatím poslední inscenací Cirk La Putyka je R.I.E. Rest in Euphoria. Účinkují v něm akrobaté nejen čeští, ale i ti z Velké Británie, Francie, Německa, Itálie, Dánska, Kanady a Argentiny.

Platí zde totéž, co pro asi všechny inscenace, které Cirk La Putyka kdy vytvořil. Dokonalost akrobatická, vysoká úroveň umělecká a nekonečná vášeň pro divadlo. Zde v mnoha okamžicích doslovná.

Já myslím, že s vrcholem v čísle žonglérů s oranžovými balonky, ale to si pro sebe najde každý sám.

Divadelní smetánka 2024 XI + XII